

Slovenski dom

Stev. 247 a

V Ljubljani, ponedeljek 28. oktobra 1940

Leto V

Vojna med Italijo in Grčijo

Zaradi včerajšnjih incidentov je Italija ob 3 ponoči dala Grčiji ultimatum, ki ga je Grčija odklonila - Ob šestih so se začele sovražnosti

Grčija se bo borila z vsemi silami in prosi zaveznike za pomoč

Atene, 28. okt. m. »Europa Press«: V zvezi z najnovejšimi incidenti med Grčijo in Albanijo, je italijanska vlada sporočila grški vladi ultimatum, ki je že potekel. Danes zjutraj od 6 naprej se nahajata Grčija in Italija v vojnem stanju. V Grčiji je proglašena splošna mobilizacija — kralj Jurij pa je izdal proglas na ljudstvo.

Newyork, 28. okt. t. »Associated Press« poroča iz Aten: Ob treh zjutraj je italijanski poslanik v Grčiji obiskal ministrskega predsednika Metaxasa in mu izročil ultimatum, ki poteče v treh urah — to je ob šesti uri zjutraj. O vsebini ultimata še ni bilo objavljeno nobeno poročilo, vendar pa pravijo na merodajnih mestih, da je Italija zahtevala od Grčije, da ji izroči nekatera važna strategična oporišča tako na suhem, kakor na morju.

Bojna ladja „Barham“ popravljena

Algeciras, 27. oktobra. DNB. V soboto zvečer je priplul v gibraltarsko luko neki angleški rušilec, ki je bil težko poškodovan v neki pomorski bitki od dveh italijanskih podmornic. Bojno ladjo Barham, ki je bila poškodovana v bitki pri Dakariju, so popravili. V gibraltarskem pristanišču je poleg teh ladij tudi angleška bojna ladja Roodney in križarka York.

Drobne

Belgrad, 27. oktobra. m. Na današnji praznik Kristusa Kralja je bila v župni cerkvi Kristusa Kralja pontifikalna sv. maša, ki jo je daroval papeški nuncij msgr. Ettore Felice ob asistenci druge duhovščine.

Belgrad, 27. oktobra. m. Danes je prispel novi poveljnik mesta Belgrada armadni general Milorad Petrovič.

Belgrad, 27. oktobra. m. Na današnjem obnem zboru Srbskega zdravniškega društva je upravni odbor dobil pooblastilo, da lahko proda Zdravniški dom. Ustanovilo se bo ljudsko medicinsko vseučilišče, kjer se bo ljudstvo poučevalo o zdravstvu in bo poslovalo v Belgradu in notranjosti države. Za predsednika je bil znova izvoljen dr. Mil. Petrovič.

Nemška letala so obmetavala z bombami angleška industrijska središča

Angleška letala so ponoči napadla Berlin in kraje Severne in Srednje Nemčije

Berlin, 27. oktobra. DNB. Vrhovno poveljstvo poroča: Naše lahke in težke borbene letalske eskadrate so v teku včerajšnjega dne le delno pod zaščito nemških lovskih letal nadleževale z napadi na London in druga mesta v južni in srednji Angliji. Čeprav je ponekod sovražno letalstvo in sovražno protiletalsko topništvo nudilo močan odpor, se je našim enotam posrečilo, da so bombardirale vojaško važne objekte. Posebno močne eksplozije je bilo opaziti v neki kemični tovarni v Birminghamu. Kakor je bilo že javljeno, je bila zadeta angleška prevozna ladja »Empress of Britain« (42.000 ton) 100 km od irske obale. Bombe so ladjo tako težko poškodovale, da je na ladji izbruhnil požar in se je moral posadka vkrati v rešilne čolne.

Prejšnjo noč so naše letalske enote brez prestopanja napadale angleško prestolnico. Poleg tega so naša letala zmetala na industrijske naprave v Birminghamu in Coventryju kakor tudi na pristanišče Liverpool mnogo bomb. Manjši letalski oddelki so bombardirali angleška letališča v severni Škotski in drzno leteli nizko nad imenovanimi objekti. Nastal je požar v hangarjih in vojašnicah. Sovražnikova letala so letela v noči od 26. na 27. oktobra nad Nemčijo in poskušala napasti mesta in industrijske naprave v severni in srednji Nemčiji. Nekje je bila zadeta tovarna in ob tej priložnosti je bil ubit neki delavec in povzročena škoda na poslopih. Neko sovražno letalo je metalo bombe tudi na nemško prestolnico. Bombe so poškodovale samo stanovanjske hiše, kakor tudi v drugih večjih mestih. V Belgiji je bilo o priložnosti napadov ubitih in ranjenih več

Ministrski predsednik Metaxas je italijanskemu poslaniku odgovoril, da Grčija ne more sprejeti italijanskih zahtev. »To kar mi vi prinašate, je vojna napoved,« je dejal predsednik Metaxas.

Takoj na to je bila sklicana seja vlade, ki je Metaxasovo stališče odobrila. Grška vlada se je na to obrnila na svoje zaveznike in prosila za pomoč.

Kralj Jurij in predsednik Metaxas sta objavila proglas na narod, v katerem pravita, da je bila Grčija, kljub temu, da je skrbno pazila, da bi ostala v sedanji vojni nevtralna — napadena. Oba pro-

glasa izjavljata, da se bo Grčija branila do zmage.

Ob 6 zjutraj so se na grško-albanski meji že začeli boji. Tudi italijansko vojno brodogradništvo je izplulo, kakor poročajo — v grške vode, toda do 8 zjutraj še ni bilo slišati o kakšnih pomorskih operacijah.

London, 28. oktobra. »Reuter« poroča iz Sofije in Belgrada, da so se boji med italijanskimi in grškimi četami ob grški meji že začeli.

Atene, 27. oktobra. AA. Atenska agencija poroča: Iz pooblaščenih vojaških krogov se je zvedelo naslednje: Na grško-albanski meji ni bilo nobenega incidenta. Samo v noči od petka na soboto so slišale grške straže okoli dveh zjutraj streljanje, ki je prihajalo iz Albanije in Viglistisa, ki je nekaj kilometrov od grške meje. Na sami meji ni bilo

nobenega incidenta. Položaj grških karavil je tak, da ne more nihče prekoriniti meje bodisi v Grčijo ali Albanijo. Prišlo je tudi obvestilo, da se na albanskem ozemlju organizirajo tolpe. Ni pa znano, s kakšnim namenom. Naknadno sporočajo še naslednje podrobnosti: Streljanje se je slišalo v vasi Vernik, ki je pet kilometrov od meje. Grški granitarski častnik, ki je to streljanje zaslišal, je o tem obvestil italijanskega častnika, ki je bil na nasprotni strani. Po vojaških predpisih, ki veljajo za grško mejo, je častnik zahteval sestanek z italijanskim častnikom, da bi se ugotovilo, kako je prišlo do streljanja. Do zdaj grški častnik ni dobil še nobenega odgovora.

Tirana, 27. okt. j. Agencija Stefani poroča, da je neka grška oborožena tolpa danes izvršila napad pri Korči, južno od prelaza Capestica in streljala s puškami ter metala ročne bombe. Ker je albanska obmejna straža takoj nato odgovorila in nudila odpor ter so stopnjema intervenirali tudi drugi oddelki, se je posrečilo sovražnika takoj odbiti z albanskega ozemlja. Pri tej priložnosti je bilo ujetih šest napadalcev. Albanske izgube znašajo 2 mrtva in 3 ranjene. Snoč so eksplodirale pred pisarno italijanskega poročnika v pristanišču Eda tri bombe. Pri tej priložnosti sta bili ranjeni dve osebi. Oblasti iščejo grške ali angleške agente, ki so povzročili atentat.

Britanski minister za Indijo Amery je optimist:

„Bitka za Anglijo še ni končana, a je že odločena“

London, 27. okt. o. Danes popoldne je govoril podtajnik za Indijo Amery, ki je podal mednarodni, diplomatski in vojaški položaj. Podudaril je, da se bo prihodnja vojna pričela na Daljnem vzhodu, in prerokuje, da bo Hitler doživel svoj Waterloo. Bitka za Anglijo še ni končana, mislim pa, da je že odločena. Zdjaj pride na vrsto bitka za angleški imperij. Hitler namerava uničiti v Sredozemskem morju našo življenjsko pot v Indijo in naše posesti v Egiptu, Palestini in na obeh straneh Sueškega prekopca. Če mu bo to uspelo, si ne bo pridobil samo petrolejske vrelce v Iraku, volno iz Turčije in Egipta, temveč si bo zagotovil tudi prevoz tega blaga po morju in po suhem skozi dežele svojih zaveznikov in podložnikov. Pozorni moramo biti na to, kaj se je dogodilo v Romuniji, kaj se sklepa proti neodvisnosti Bolgarije in kaj se skriva za konferenco, ki jo je imel Hitler z maršalom Petainom Anglija ni sama proti diktatorjem in ob tem času je v Delhiju

Republikanski kandidat Wilkie je dobil močno pomoč v ameriški delavski organizaciji, katero vodi John Louis. Ta delavski voditelj je poprej podpiral sedanjega predsednika Roosevelta zato, ker je Roosevelt prvi vpeljal v Združenih državah razne socialne zakone in obrzdal brezobzirni kapitalizem. Poročila agencije United Press pa pravijo, da bo večina Louisovih pristavev le volila Roosevelta, ker ne mara za Wilkie kot izrazitega predstavnika velekapitalistične republik. stranke.

konferenca britanskih dežela na vzhodu, da bi te pokrajine nudile Angliji večjo pomoč. Ko je Amery govoril o angleškem letalstvu, je rekel, da bo angleško letalstvo nadaljevalo z letalskimi napadi na Nemčijo in jih stopnjevalo. Angleži upamo in smo hvaležni našemu vedno močnejšemu letalstvu, ki vedno narašča, da bo kmalu prišlo do končne zmage.

Končal je svoj govor z besedami: »Zelimo videti Evropo obnovljeno na človeških pravicah, hočemo svobodo za posameznike, pravico manjšin in da vlada mir med velikimi in malimi narodi, ki naj bi vedno skupno delovali.«

Kairo, 27. oktobra. AA. Reuter: Eden je snoč v spremstvu angleškega poslanika obiskal predsednika egiptске vlade.

Skandinavske narode in Holandece poziva nemški list »Das Reich«, naj se brez oklevanja in upiranja vključijo v novi evropski red pod vodstvom Nemčije in naj ne obkokujejo starih časov, ker se bo na vsak način treba živjeti v novo dobo. Zato naj opuste vse nacionalistične fraze in naj z zaupanjem gledajo v Adolfa Hitlerja, ki nov red stvarja.

Šel španske države general Franco se je bil v soboto vrnil v Madrid po sestanku, ki ga je imel na Pirenejih z Adolfom Hitlerjem.

Prva gospodarska štiriletka v Nemčiji, ki se je imenovala štiriletni obnovitveni načrt, se je 18. oktobra končala. Vodja rajha Hitler je ukazal maršalu Goeringu, naj pripravi vse načrte za novo štiriletko in naj jo prilagodi sedanjim vojnim razmeram. S tem ukazom vred je Hitler dal Goeringu tudi vsa pooblastila, ki so za izvedbo poverjene naloge potrebna.

Govor zunanjega ministra Združenih držav Cordella Hulla:

USA bodo dale Angliji vso pomoč

Newyork, 27. okt. j. Ameriški zunanji minister Cordell Hull je imel danes ob pol treh ponoči po našem času govor v klubu ameriških častnikov v Washingtonu. Cordell Hull je obširno govoril o stanju v svetu in poudaril stremljenje Združenih držav, da podpre vse tiste sile, ki se bore za svobodo. Glede novega evropskega reda, ki se sedaj pod vodstvom Nemčije in Italije ustvarja, je Hull dejal, da je to le skrupulo in tak red, ki si ga je zamislila le peščica ljudi, željnih oblasti. Združene države bodo še v večji

Vesti 28. oktobra

Os Rim-Berlin ima še vedno v svojih rokah pobudo na vojaškem in diplomatskem polju. Tako zatrjujejo italijanski listi, ki tudi napovedujejo poostreno vojno proti britanskemu imperiju, posebno pa na tistih delih sveta, kjer je zbrana italijanska vojska. Upravitelje bo postavila francoska vlada tistim podjetjem, katerih lasniki ali pa poslovdžje zaradi kakršnegakoli razloga ne bi mogli svoje dolžnosti opravljati. V bistvu se ta dolžba nanaša na podjetja živilske stroke in filmska podjetja, kjer Judje po novih francoskih zakonih ne smejo imeti več vodstva. Novi upravitelji bodo plačani iz dohodkov podjetij.

Obisku in akcijam angleškega vojnega ministra Edena na Blížnjem Vzhodu prerokujejo italijanski listi popoln polom. Pravijo, da je sedaj jasno, da je Edenu spodletelo pri glavni nalogi, namreč v tem, da se mu ni posrečilo spraviti Egipta v vojno ob strani Velike Britanije.

Velike množine protinemškega propagandnega materijala je romunska legionarska policija zaplenila v hišah kjer so bili nastanjeni nekateri oddelki poljskega veleposlanstva. Kakor poročajo nemški listi, se je ugotovilo, da je te letake tiskala tiskarna, katero imajo v angleškem poslanstvu v Bukarešti.

V Bukarešti se danes sestanejo delegati štirih držav v okviru sestankov tako imenovane donavske komisije. Sodelovala bo tudi Sovjetska Rusija, katere delegacija je z letalom priletela v Sofijo in od tam šele odpotovala v Bukarešto. Na konferenci sodelujejo še Nemčija, Italija in Romunija. Izdelali bodo nov pravilnik donavske komisije.

Bolgarska vlada bo z novim letom povišala plače svojemu uradništvu. Povišanje bo znašalo od 5 do 15 % in sicer bodo večjega odstotka deložni uradniki z nizkimi plačami.

Naročajte Slovenski dom!

Italijani odbijajo angleške napade v Egiptu

Nekje v Italiji, 27. oktobra. Stefani. Službeno poročilo št. 142 glavnega štaba italijanske oborožene sile se glasi: Sovražno letalo, za katerega je bilo javljeno, da je bilo verjetno sestreljeno nad Tobruk, je bilo zares sestreljeno, kakor je bilo to naknadno ugotovljeno. V vzlodni Afriki so naša letala bombardirala zbirališča sovražnika pri Toronto-Ohirohi in v oazi, 40 km severno od Kassale. Neka velika sovražna patrola je izvršila napad na naše postojanke pri Dukanu, ki pa je bil z lahkoto odbit. Sovražnikova letala so poskušala napasti Asab, Guro in Kassalo, kar pa jim ni uspelo. Pri tem napadu sta bila dva mrtva, med katerimi je bila ena ženska domačinka. Ranjenih je bilo osem ljudi. Težko je bila poškodovana katoliška cerkev. Pri Buni in Džebel v Kaniji je bilo težko ranjenih osem Askarov, v Mersi Tekli pa štirje. O priložnosti sovražnega bombardiranja Asaba 20. t. m. je bila

hudo poškodovana neka bolnišnica, porodišnica in dom usmiljenih sester.

Angleške ladje bombardirale Sidi Barani

Kairo, 27. oktobra. o. V petek ponoči je angleška mornarica nenadoma napadla italijanske postojanke pri Sidi Baraniju ob egiptski meji. Angleške vojne ladje so streljale z granatami na transporte in na koncentracijo čet. Istočasno so prileteli angleški bomoniki ter so skupno z mornarico, kakor javlja vojno poročilo, povzročili veliko škodo in zmedo.

Angleška letala so bombardirala tudi Tobruk in nekatera mesta v vzhodni Afriki. S teh poletov so se vsa letala srečno vrnila.

Gluhonemi so nam dokazali, da napačno sodimo o njih

Na njihovih, nadvse zanimivih prireditvah smo se lahko prepričali, da nikakor niso v breme človeški družbi, pač pa da si znajo sami služiti kruh, samo priložnosti za to jim je treba dati

V soboto dopoldne ob desetih je bila v Gluhonemnici proslava štridesetletnice zavoda, katere so se udeležili najvidnejši zastopniki našega javnega in kulturnega življenja.

Po prihodu pokrovitelja proslave bana gosp. dr. Marka Natlačenca je v lepo okrašeni dvorani pozdravil goste ravnatelj zavoda g. Mirko Dermelj. Najprej se je zahvalil pokrovitelju gospodu banu dr. Marku Natlačenca, za tem pa je pozdravil škofa dr. Gregorija Rožmana, zastopnika divizijskega poveljnika generala Masiča, ljubljanskega župana dr. Adlešiča z gospo, rektorja univerze dr. Slaviča, načelnika oddelka banške uprave, predsednika podpornega društva gluhone mladine g. Šarabona, bivšega ravnatelja gluhone mnice g. Frana Grma, dalje upravnik gluhone mnice v Jagodini g. Nikoliča Radovana, zastopnika gluhone mnice iz Belgrada g. Matiča, zastopnika zagrebske gluhone mnice g. Gudca in tajnika Društva gluhone mih v Zagrebu g. Pavlina, kakor tudi številno učiteljsvo in druge prijatelje in gojence zavoda.

Ravnatelj zavoda je v lepem govoru orisal razvoj zavoda in se spomnil vseh dobrotnikov. Nato je spregovoril ban dr. Marko Natlačenec in čestital na dosedanjem delu ter sporočil veselo novico, da bo banovina prispevala za preureditev in razširitev zavoda dva milijona dinarjev. Škof dr. Rožman je v svojem govoru med drugim omenil, da bi bilo tudi v sedanjem času prav, če bi se oglasilo čimveč dobrotnikov in podprlo stremiljena banovina in zavoda. Za tem so sledile čestitke zavodu in govori.

Prihitei so od vseh strani

Veselo in nestršno so pričakovali nedeljo, ko bodo pohiteli tja, kjer jim je bilo dano tisto, kar jim je bilo vzeto, kjer se bodo zopet sešli s svojimi učitelji in tovariši ter se skupaj veselili, da so postali ljudje, taki, kakor so vsi drugi, ko jim mati narava ni bila mačeha, da so postali enakovredni nam vsem, ki nam je bilo prizanešeno. Moti se tisti, ki bi mislil, da bo prišel med ljudi žalostnih obrazov, med ljudi, ki so otropeli in pogreznjeni vase. Ne! Saj to so mladi veseli obrazi, ki se veselijo življenja, kakor mi vsi. Morda jim ravno ta naravna napaka daje večji in globlji pogled v vsebino življenja, v delo in v vse človeško dogajanje. Le oglejte si razstavo in povejte, v čem se razlikuje od drugih razstav, od drugih del, ki so jih ustvarili tisti, ki jim ni bilo treba obiskovati te šole. Tu vidite stvari narejene s čudovito natančnostjo, pisavo, ki bi ji zavidal marsikateri popolnoma zdrav.

Sto petdeset jih je prihitelo na današnje slavnostno zborovanje v zavod. Veselo so se pozdravljali in stiskali roke, kajti že dolgo se niso videli, ker so zaposleni po raznih poklicih, ki so se jih izučili v zavodu in potem odšli po svetu, da si sami z delom svojih rok in nikomur v breme služijo pošten kruh. Sto petdeset jih je prišlo tja, kjer so dobili prvi pouk.

Bodimo odkriti in priznajmo, da smo bili vsi ganjeni, ko smo poslušali te »govoreče mutice« in začudeni, kaj vse premore človeška volja in zlato potrpljenje. »Vaš obisk je dokaz, kako si želimo skupnega življenja,« je začel predsednik Društva gluhone mih g. Černe in pozdravil vse, ki so prihiteli na slavnost.

Krvice naj se popravijo

Iz najgloblejga kotička srca so vrelle besede tajnika društva g. Sitarja. Iskrene, da si jih kar čutil in trde ter obtožujoče obenem so bile. Z zanimanjem smo gledali, kako je govoril dvojni jezik: jezik, nam dostopen — besedo in jezik, odmaknjen našemu svetu — jezik kretanj, dostopen njim. Govoril je o krivicah, ki se gode gluhone mih, govoril je o zapostavljanju, o izko-

riščanju delovne moči in o tem, da je mnogo tistih, ki se gluhone mih branijo vzeti v službo. Govoril je o šolah, ki so samo štiri za gluhone mih in kdo je kriv, če gluhone mih gledajo po strani. Za 7 do 10.000 so samo štiri šole. Kaj bi bilo z vsemi temi, ki so obiskovali šole, če šole ne bi bilo? Propadli bi, tako pa so postali ljudje, ki delajo in si sami služijo kruh. Delo teh ni manj vredno. Samo sporazumevanje je malo težje, toda to se da odkloniti. Za nje ni nobene socialne zaščite. Glede tega bi bilo potrebno: 1. V smislu zakona se mora dati možnost šolanja. 2. Ker je delo enakovredno, je treba omogočiti sprejem v podjetja in sicer tako, da pride na 50 zaposlenih en gluhone mih. Če bi se uvedla socialna zaščita, ne bi bilo treba nobenih javnih bremen.

Poglejte, kaj zmoremo

Šestindvajsetih so se danes predstavili gluhone mih občinstvu. Predstavili so se nam z živo besedo, ki jim je gladko tekla in mi smo se čudili, kaj vse zmore neizmerna potrpežljivost, kaj zmore volja človeka, ki se hoče po vsej pravici vključiti v verigo človeštva.

V Frančiškanski dvorani so danes vprizorili

Nj. Vel. kralj na ogledu voj. zavodov

Povsod je pokazal izredno zanimanje za poslovanje teh naših vojaških ustanov. — Ljudstvo je obsipavalo njegov avtomobil s cvetjem

Nj. Vel. kralj se je v drugi polovici preteklega tedna v spremstvu kneževiča Aleksandra mudil na poučnem potovanju po nekaterih krajih Srbije, kjer si je z velikim zanimanjem ogledal razne ustanove. Povsod, kamor se je pripeljal z avtomobilom, ki ga je sam upravljal, so ga z velikimi častmi in ponosom sprejeli krajevni zastopniki vojaških in civ. oblasti, ljudstvo pa je v znamenju globekega spoštovanja do svojega kralja obsipalo njegov avtomobil s cvetjem.

V četrtek se je Nj. Vel. kralj odpeljal iz Belgrada najprej v Kraljevo, kjer si je ogledal letalski zavod. Čim se je zvedelo, da se mladi kralj mudi v Kraljevo, se je začelo zbirati tamkajšnje prebivalstvo v velikih množicah, da ga dostojno pozdravi. Kralj se je za navdušene pozdrave prebivalstva pristočno zahvaljeval, ko se je z avtomobilom peljal skozi gost špalir ljudskih množic. Iz Kraljeva se je odpeljal proti Ziči. Tam se je ob zvokih godbe podal v starodavni samostan, kjer so mu tudi priredili nadvse topel in navdušen sprejem. Tamkajšnji vladika Nikolaj je daroval tudi službo božjo za dolgo in srečno kraljevo življenje. Nj. Vel. kralj se je ustavljal tudi na grobu Stefana Proevčanca ter si z velikim zanimanjem ogledal tudi bogato samostansko zakladnico.

Verdijeva »Traviata« z Vanjo Leventovo

Ljubljana, 27. oktobra.

Bolgarka Vanja Leventova si je prejšnje leto v našem mestu z nekaj uspešnimi nastopi znala pridobiti simpatije občinstva in to povsem po pravici ter v polni meri zasluženo. Snoči je pred odlično zasedeno dvorano nastopila v »Traviati« kot Violeta Valery.

Leventova je brez dvoma umetnica z velikim intelektom, s sijajnim okusom in izrazitim, svobodnim temperamentom. Skala nje-nega mimičnega izražanja je pametno moderi-

rana, tako da viški prihajajo do izraza kot efektna, pa povsem logična posledica razvijanja v zgodbi in čustvu. Ekonomija, s katero zna zunanje oblikovati muzikalno misel in smisel fraze v libretu, je vredna vsega občudovanja. Tako skopa je v gestah, in vendar njena igra impresionira čudovito. Leventova je v resnici tudi igralka z božjim darom. Velika sposobnost neposrednega doživljanja in zanosa, pa tudi prav gotovo izjemna kultura, sta ji omogočila kreacijo tako sijajne scene kakor je bil prizor umiranja, miselno pet, veličastno odigran. Njen organ sam po sebi ni močan, sposoben pa je velike izrazitosti, in ko pri fortisimih v višini dobi še kovinsko barvo svojevrstne, navdušujoče bleščobe ter moč, potegne poslušalce za seboj v isti zanos, v katerem ga svetlo pošlje pevka v prostor. Vse hvale je vredna pri Leventovi tudi krasna tehnika, ki sicer pri koloraturah v visokih legah ne prihaja toliko do izraza, ker si tod umetnica pomaga očitno nekoliko s pianom in z močnejšim ter bujnejšim niansiranjem zunanega, igranega. Kako je treba izgovarjati vokale, o tem je snoči Leventova dala marsikomu lekcijo. Njeni vokali so svetli, široki, daleč nesejo. Vsekakor bi to odlično umetnico radi spet slišali v našem mestu. Eno pa je treba reči: vsekakor je Violeta, peta v izvirnem jeziku libreta, lepa reč. Toda od slovanke gostje bi jo skorajda rajši slišali enkrat v slovenskem jeziku. Tako se zdi poslušalca, da gleda umetnico, rojeno Italijanko, ne pa rojakinjo iz bratske Bolgarije!

Režiser D. Zupan je poskrbel, da so se dogodki razvijajo gladko in neprisljano. Okorno

Prilike, da bi mogel mestnim revežem čim bolj pomagati, je dokaz v njegovem najnovšem sklepu, saj misli letos na praznik umrlih izvesti tudi sistematično zbiranje voska dogorelih sveč. Prav zadnja leta so se ta čas množile talvine sveče po naših grobovih, kar je tem bolj obsojano vredno, ker se je to dogajalo tedaj, ko so naše misli in čustva najbolj posvečene spominu naših rajnikov. Ob pokopališki cerkvi bodo letos postavljene košare, na katere bodo pazili mestni služitelji in v katere naj bi obiskovalci grobov ob odhodu z božje njive odlagali ostanke dogorelih sveč. Zato prosimo vse obiskovalce pokopališča pri Sv. Križu, da se tudi na sam praznik naših rajnikov spomnijo mestnih revežev in pred odhodom z grobov vzamejo s seboj voščene ostanke sveč. Tudi s tem malenkostnim darom bodo napravili mestnim revežem mnogo dobrega. Kajti mestna občina namerna nabrani vosek vnovičiti, izkupiček pa uporabi v prid mestnim revežem, da jim bo lahko čim bolj olajšala težki položaj. Počastimo rajne z dobrimi deli!

Buren občni zbor belgrajskih odvetnikov

Belgrad, 27. oktobra. m. V Belgradu je bil danes občni zbor tukajšnje Odvetniške zbornice, ki šteje 752 članov. Občni zbor je bil mesoma zelo buren, ker so posamezni govorniki poudarjali, da bi bilo dobro, če bi tudi Odvetniške zbornice vprašali za svet, preden izdajo urede. Posamezni govorniki so razpravljali tudi o poslovanju posameznih belgrajskih sodišč.

pa je bila vsekakor nema igra statistov v prvem dejanju. Dirigent Štriof je svoje može lepo vodil s svojo večjo roko. Med domačimi pevci je vsekakor najbolj ustrežal V. Janko, za njim pa je zlasti v zadnji sliki v polni meri zadovoljil Franci, ki v prvi in drugi ni bil na višini, ker je bil — kakor se zdi — slabo razpoložen. Glasovno nerazpoložena je bila N. Španova, vendar ne toliko, da bi motila. Ostali, Stadoljev Dolničar, Lupša, Jelničar, Raraškova, Perko in Jelnikar so zadovoljili ter dali v polni meri to, česar je od njih pričakovati. Predstava je v splošnem uspeša prav lepo.

Zdaj pa še nekaj: Nobeno opozorilo zamudnikom nič ne izda. Ti zložneži ropotajo, hrkajo, dvigajo sosede in hrume po mili volji. Treba bo vsekakor ukreniti kaj radikalnega. Naj bi vodstvo Opere razglasilo po dnevnem časopisu, da bo dvorana točno ob osmih zaprta in da bodo zamudniki lahko prišli na svoje prostore šele po prvem dejanju! Bomo videli, kako dolgo bo kdo zamudjal! Skrajša bo kdo morda še pogodrnjal, pozneje pa se bo premislil in vselej prišel o pravem času!

Filmi

Vihar nad Parizom (Kino Union). Hrvatski naslov filma je »Mlakuža« in enkrat ni ponesrečen; z njim je točno oznamovan po vsebinskomoralni plati ta film, spadajoč v tisto vrsto francoske proizvodnje, katere nefrancoski lastniki in tvorci so bili prepričani, da je filmanja vreden samo zločin, pozlačeno, bleščeče pariško nagonstvo in zver v človeku. Dejanje se plete v svetu značilnih francoskih denarnih velesleparij. Mednarodni goljuf s sto imeni pride v zagato zaradi oblasti in zaradi poslovnih ter čustvenih izsiljevanj svojega tovariša, gangsterskega »časnika« Slepjarjeva hči je žena policijskega prefekta, ki lovi njegovega očeta. Izsiljevalec in ostali jo imajo za njegovo ljubico, iz česar se rodi nekaj človeške drame, ki se razplete v mračno, samomorilsko žaloigro, ko hoče očeslepar za vsako ceno rešiti otrokovo čast in sam smrtno ranjen zadavi izsiljevalskega soigralca svojega življenja. Film je po zaslugi vodilnih igralcev dobro igran; zlasti velja to za glavno postavko, ki jo posebejba Erich von Stroheim, in pa za prizore iz pariškega nočnega in moralnosocialnega okolja, za katero je značilno, da so v njem imele naravnost mališki »kulturni« pogled osebnosti, kakor je v filmu vlačugarica popevačica Ida, ki jo igra slovitca Arletty. Je v celoti to film zločinstva, surovih, za denar izkoriščanih strasti, mlakužast in težak. Delo, ki mu ne moremo niti reči, da je nemoralno, ker stoji njegov svet in postave, ki se v njem gibljejo, izven sleherne morale — svet, ki ga ženo naprej samo še nekateri preprosti nagoni; prikazan je indiferentno, brez kake, tudi čisto človeške težnje za kakršnimkoli etičnim in pravičnim pojmovanjem, med dobrim in zlim. Edino človeško svetlobo vnaša vanj ljubezen izgubljenega očeta do hčere, pa še za to zve-mo zaradi režijskih trikov pozno. Gledalec naj ne pričakuje, da bo videl v filmu kaj Sahare in drznih načrtov za njeno spremembo v morje — besede, ki jih bere o tem, so samo ne-bogljen pripomoček reklame, ki pri takem filmu prave vsebine povedati ne zna — ali ne mara...

Lepo uspel manever ljubljanske in škofjeloške garnizije

Ljubljana, 27. oktobra.

Ljubljanska in škofjeloška garnizija sta večeraj priredili skupne vojne vaje, ki so pokazale sposobnost ter izvežbanost častniškega zbora, podčastnikov in moštva. Smisel manevra, odnosno naloga je bila naslednja: proti Medvodam prodira ljubljanska skupina, ki naj bi zasedla mostove pri Medvodah in Goricanah ter potem prodira proti Kranju in Škofji Loki. Škofjeloška skupina pa naj bi zaustavila ljubljansko ter obdržala pozicije na mostovih pri Medvodah.

Prve oddelke škofjeločanov je ljubljanska skupina kljub odporu potisnila nazaj do Preške in Medvod. Tam se je spoprijela z brzimi edinicami škofjeloške skupine. Te edinice je pregnala čez Soro in šla za njimi na klanec pri Medvodah, kjer je zavzela pozicije. Ta čas pa je prihajala škofjeloška glavnina, ki je začela predajne ljubljanske oddelke potiskati nazaj. Bitka se je vnela pri Goricanah, kjer so v boj posegle lahke in težke strojnice, pa tudi metali. Pa tudi topovske baterije so zagrmlele z obeh strani. Desno krilo škofjeloške skupine je izvedlo močan napad ter začelo potiskati čez grebene ljubljansko skupino, ki se je hudo branila, proti Medvodam. Ob enih popoldne so bile vaje končane.

Pri tem uspelem manevru, ki je pokazal vrline jugoslovanskega vojaka in visoko strokovno znanje vodstva, so bili navzoči tudi komandant armije general Peter Nedeljkovič, načelnik štaba general Lokar, komandant dravske divizije general Dragoslav Stefanovič ter drugi visoki častniki. Vaje je vodil general Mihajlo Lukič, ki je tudi podal sklepni referat.

Poučnega in informativnega manevra so se udeležili kot opazovalci tudi prav številni rezervni častniki.

Sneg v Savinjski dolini

Celje, 28. oktobra.

Po deževnih dneh se je podnebie v Savinjski dolini in celjski kotlini zelo ohladilo. V soboto zvečer je zavel na doline mrzel veter. V noči od sobote na nedeljo pa je začelo snežiti. V Savinjskih planinah je padlo več centimetrov snega. Sneg je pobelil tudi več krajev v dolini. Zanimivo je, da v Logarski dolini ni snega, pač pa so pobeljeni kraji: Luče, Solčava in Ljubno. V Mozirju je sneg padel med dežjem. Tudi Mozirska planina je bila. Sneženje pas sega globoko v dolino. Sneg je padel tudi na Smihelu nad Mozirjem. S snegom je pokrito tudi Vransko.

Iz Frankolovega nam poročajo, da je zjutraj padlo nekoliko centimetrov snega, katerega pa je dež čez dan izpral. Sneg je zapadel na Konjiški gori in na Vitalsko gorsko skupino.

Zborovanje jugoslovanskih dramskih avtorjev

Belgrad, 27. oktobra. m. Na današnjem izrednem občnem zboru jugoslovanskih dramskih avtorjev je bil izvoljen nov odbor. Predložena je bila lista Dušana Nikolajevića, ki je dobila 26-glasov, in lista Radoslava Vističa, ki je dobila 24 glasov. Za predsednika je bil izvoljen Nikolajević, v upravni odbor pa sta prišla od Slovencev Oton Zupančič in Pavel Golia, v nadzorni odbor pa Fran Govekar.

Ljubljana od sobote čez nedeljo

Za severno mejo

Dež je močno oviral požrtvovalne srednješolce in srednješolke, ki so nabirale prostovoljne prispevke za našo severno mejo, da bi jo gospodarsko, kulturno in socialno trdneje podkrepili. Težavno je bilo nabiralecem stati v dežju na določnem mestu. Nekateri so se gibali po ulicah in v ljudno prosili za prispevke. Redek je bil, ki je odrekel dinar za severno mejo. Tudi priprosti ljudje so brez ugovora in godrnjanja polagali v nabiralnike svoj obulus. Nabiralno akcijo je organizirala Slovenska Strazac. Žal, da ni bilo tepega vremena, ko bi bilo po ulicah živahnije vrvenje in več ljudi.

Vode naraščajo

Od četrtega dežuje. Zadaja dva dneva se pojavljajo močnejši nalivi. Hude nevihte so divjale posebno po Gorenjskem. Prav nedeljski nalivi so povzročili, da so vode začele v Sloveniji naglo naraščati in prestopati bregove ter se razlivali po travnikih in njivah. Poljski pridelki so večji del že spravljivi, zato eventualne večje povodnji ne bodo napravile ogromne škode. Ljubljana se je od Vrhnice proti Bevkam in Podpeči razlila čez bregove. Tudi pri Lipah in v Črni vasi je prestopila breg. Iška se je spremenila, kakor navadno o bitakem deževju, v houdurnik. Iška je zvrhana. Ljubljana je dosegla pri Fužinah vodno stanje 1.72 m. Samo davi je narasla za 72 centimetrov.

Naglo narašča Sava. Pri Tacnu je tamobnja vodomerska postaja danes ob 11 zaznamovala, da je Sava dosegla 2.40 m, v nekaj urah je narasla za 90 cm nad normalo. Tudi druge reke v Sloveniji naglo naraščajo. Znanost še ni točnejših poročil, kako narašča Sava od Zidanega mostu proti Brežicam.

Razstava neodvisnih

Ljubljana je danes zaradi čemernega in deževnega vremena lepo ždela doma. Dopoldne je bil znaten obisk razstave neodvisnih v Jakopičevem paviljonu. Ljubiteljev lepe umetnosti ni oviral dež, da bi ostali doma. Pohiteli so tja z globokim zanimanjem za umetnost neodvisnih, ki jim jo je nazorno z globokim čutom pojasnjeval prof. Marij Pregelj. Navzočih je bilo nad 50 oseb, ki so se živahno zanimale za vsako delo in za vsakega umetnika-razstavjalca. Tudi ostalemu občinstvu pripravljamo, da obišče to razstavo v Jakopičevem paviljonu.

Vlomilcem pri »Slogradu« na sledu?

Stavbna družba »Slograd« ima svoje pisarniške prostore na Vrtači. Po noči 26. t. m. so se ne-

znani vlomilci — spretni svedrovi splazili v kletne pisarniške prostore ter odnesli iz wertheimске blagajne, ki so jo navrtali s takozvano »svinjsko nogot«, nad 60.000 din gotovine na škodo inž. Pirk-mayerja. Kako izvem o neuradnega vira, so baje vlomilcem na sledu. Treba pa bo še počakati. Sodiijo, da je to vlomilska tolpa, ki je zadnji čas vlamjala po Gorenjskem, tako v Komendi, Kranju in Škofji Loki.

Prav vlom pri »Slogradu« kaže, da so postale stare wertheimovske nepravilne. Niso več odporne proti vlomilski tehniki. Zato so sedaj večja podjetja in tovarne uvedle nov sistem velikih blagajn. Blagajne vzdajajo in zabetonirajo. Prosta je samo spretna stran, ki ima močna vrata iz trdega jekla. Takih blagajn svedrovi še ne morejo odpirati in navrtati.

Spomnimo se o Vseh svetih mestnih revežev!

Ljubljana, 27. oktobra.

Vsesvetska akcija, ki je bila uvedena 1938. leta, je bila za Ljubljano novost, ki je naletela na zelo simpatičen odmev pri vseh slojih mestnega prebivalstva in danes o njej lahko rečemo, da je postala že tradicionalna. Ta akcija se pripravila letos že v tretje, da bo Ljubljana lahko čim dostojneje počastila spomin naših rajnikov, hkrati pa res čim izdatneje podprla mestne reveže.

Nismo pretiravali in tudi nismo hoteli laskati, če smo zapisali lepe besede o zlatem srcu Ljubljane, kajti Ljubljančani so že nešteto krat izpričali svojo dobrosrčnost in usmiljenost in so vselej radi pomagali revežem. Toda pri tem moramo omeniti, da so mimo redkih izjem prav nižji in srednji sloji tisti, ki darujejo revežem v prid najrajši in največ. Nasprotno pa je mnogo bogatih, ki ne darujejo v dobrodelnost namene ali darujejo zelo malo. Dolžnost teh pa bi prav letos bila, da jim izdatneje podpro vsesvetsko akcijo in poleg tencev in sveč naklonijo dobrodelnim namenom tudi večje zneske. Saj denar, darovan v take namene, ni zapravljen, ampak je skrbno uporabljen v pomoč revežem. Z njim je omogočeno nasistiti in prenočiti v mestni kuhinji v stari eukrarni marsikaterega siromaka in marsikateri revni otrok je bil iz teh sredstev že oddan v otroški prehodni dom in s tem obvarovan nadaljnega telesnega in moralnega propadanja. Zasluga te akcije in ostalih prizidevanj mestne občine na socialnem polju je, da so berači po ljubljanskih ulicah še redke izjeme in še te prihajajo s podoželja.

Kako vrhovni socialni svet mesta Ljubljane v izvrševanju svoje vzvišene naloge vespovsod išče